MİLLİ EĞİTİM VEKÂLETİ YAYIM MÜDÜRLÜĞÜNCE HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR. İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR.

# T. C.
# MİLLÎ EĞİTİM VEKÂLETİ
# TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 40 KURUŞTUR. ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MİLLÎ EĞİTİM VEKÂLETİ YAYIM MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR

CİLT: 16 — 6 NİSAN 1953 — SAYI: 741

## YÖNETMELİKLER:

### Talim ve Terbiye Kurulu Kararı

Karar sayısı: 10
Karar t.: 15/1/1953

ÖZET: Kütüphaneler Halk İare Servisi Yönetmeliği h.

Halkın kütüphanelerimizden gereği gibi faydalanmasını sağlamak maksadiyle Kütüphaneler Müdürlüğünce hazırlanan «Kütüphaneler Halk İare Servisi Yönetmeliği»nin bağlı örneğine göre kabulü hususunun Vekillik Makamına arzı kararlaştı.

Uygundur.
15/3/1953
M. Eğitim Vekili
T. İleri

## GENELGELER:

KÜTÜPHANELER MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 339.-349
**3579**

27/2/1953
ÖZET: Umumî Kütüphanelerde Halk İare Servisi açılması h.

VALİLİKLERE

Gerek genel bütçeden, gerek özel bütçelerden yönetilen Umumî Kütüphanelerden halkın daha geniş mikyasta istifadesini sağlamak maksadiyle Kütüphaneler Müdürlüğü tarafından hazırlanan «Kütüphaneler Halk İare Servisi Yönetmeliği» Talim ve Terbiye Heyetince tetkik olunarak uygun görülmüş, Vekilliğimizce de kabul ve tasdik edilmiştir.

Halkın fikir ve yaşama seviyesinin geliştirilmesini, onların iş ve güçlerinde daha bilgili ve başarılı vatandaşlar haline getirilmesini istihdaf eden bu yönetmeliğin umumî kütüphanelerimizde gereği gibi tatbikından müsbet neticeler alınacağı umulmaktadır.

Bu yönetmeliğin şimdilik aşağıda adları yazılı kütüphanelerimizde derhal tatbikına başlanılması ve genel durumları bu yönetmeliğin uygulanmasına elverişli hale getirildikçe, diğer kütüphanelerimize de tedricen teşmil olunması uygun görülmektedir.

Ancak Vekâletimizce tesbit edilenler dışında kalan başka kütüphaneler arasında bu yönetmeliğin tatbikı, mümkün görülenler varsa gereği yapılmak üzere, bunlar hakkında Vekilliğimize malûmat verilmesi icabeder.

Yönetmeliğin derhal tatbik olunacağı kütüphanelerden müdürlük ve başmemurlukla idare olunanlar, yönetmeliğin icaplarını tahakkuk ettirme imkânlarına sahiptirler.

Kadrosu bir memurdan ibaret olan Kütüphanelere gelince; buralarda iare servislerinin gerek tesisinde, gerek işletilmesinde İlköğretim Müfettişlerile mahallî millî eğitim makamlarının ve öğretmenlerimizin fiilî ve devamlı alâka ve yardımlarının sağlanması şarttır.

Bu yardım ve alâkanın, hiç olmazsa, servisin tam olarak işler bir hale getirilinceye kadar devamı lâzımgelmektedir.

Bunun esaslı şekilde bir düzene konulup tahakkuk ettirilmesi millî eğitim müdürlerimizin mutlaka başaracakları bir iş ve vazife olmalıdır.

Halk İare Servisi'nin kurulacağı kütüphanelerde her ilim, fen ve sanat kolunda halk eğitimiyle ilgili kitaplar bulunmaktadır.

Vekâletimizce bu kütüphanelerin halk eğitimiyle ilgili eserlerle bir kat daha takviyesine önümüzdeki malî yılbaşından itibaren çalışılacağı tabiîdir.

kısa bir müddet içinde bu nevi eserlerin matbu bir kataloğu hazırlanarak teşkilâta dağıtılacak ve bu suretle iare servislerinde bulundurulacak eserlerin mahallen de tedariki imkânı sağlanmış ve kolaylaştırılmış olacaktır.

Yönetmelikte tesbit edilmiş olan matbu evrakla fişler Vekâletçe bastırılarak iare servisinin açıldığı kütüphanelere gönderilecektir.

Yönetmeliğin ikinci maddesinde tesbit olunan eserler, istisna edilerek halk eğitimine müteveccih diğer kitaplarla servisin faaliyete geçirilmesi için gerekli tedbirlerin alınmasına ve Hak İare Servisinin açıldığı kütüphanelerin isimlerinin bildirilmesine müsaadelerini rica eder, saygılarımla başarılar dilerim.

M. Eğitim Vekili
T. İleri

### HALK İARE SERVİSİNİN AÇILACAĞI KÜTÜPHANELER

| | |
|---|---|
| İstanbul | : Vefa Atıf Ef. Kütüphanesi |
| İstanbul | : Üsküdar Selimağa (Şemsi Pş. kısmında) » |
| İstanbul | : Çarşamba Murat Molla » |
| İstanbul | : Eyüp Hüsrev Pş. » |
| Afyon | : Gedikahmet Pş. » |
| Antalya | : Elmalı Halk » |
| Amasya | : Merkez Beyazıt Genel » |
| Aydın | : Merkez Genel » |
| Bursa | : Genel » |
| Bursa | : Y.Şehir Süleyman Pş. » |
| Çorum | : İskilip Halk » |
| Edirne | : Merkez Selimiye » |
| Hatay | : Antakya Genel » |
| Hatay | : İskenderun » |
| Isparta | : Halil Hâmit Pş. » |
| Isparta | : Yalvaç Ali Riza Ef. » |
| Isparta | : Ş. Karaağaç Halk » |
| İzmir | : Atatürk » |
| Kastamonu | : Merkez Genel » |
| Kayseri | : Merkez Raşit Ef. Kütüphanesi |
| Kayseri | : Ürgüp Tahsinağa » |
| Konya | : Merkez Genel » |
| Konya | : Karaman Genel » |
| Konya | : Akşehir Genel » |
| Kütahya | : Vahit Pş. » |
| Manisa | : Genel » |
| Manisa | : Akhisar Zeynelzade » |
| Malatya | : Darende Genel » |
| Muğla | : Merkez Hoca Mustafa Ef. » |
| Niğde | : Merkez Millî » |
| Niğde | : Bor Halil Nuribey » |
| Niğde | : Aksaray Millî » |
| Ordu | : Merkez Gazi » |
| Rize | : Merkez Millî » |
| Sinop | : Rizanur » |
| Yozgat | : Merkez Millî Eğitim » |
| Tokat | : Merkez Millî Eğitim » |
| Çankırı | : Merkez » |
| Samsun | : Merkez Gazi » |

### KÜTÜPHANELER HALK İARE SERVİSİ YÖNETMELİĞİ

1 — Gerek genel bütçeden, gerek özel bütçelerden yönetilen umumî kütüphanelerden halkın fikir ve yaşama seviyesinin geliştirilmesine, iş ve güçlerinde daha başarılı ve bilgili vatandaşlar haline getirilmesine imkân sağlamak üzere, birer Halk İare Servisi açılır.

2 — Bu servisten kütüphanenin açık bulunduğu saatlerde, kütüphane dışında okunmak üzere halka kitap iare olunur. Ancak:

a) Yazma kitaplar,

b) Arapça, Farsça ve eski harflerle basılı Türkçe kitaplar,

c) Her türlü ansiklopediler, lûgatler ve müracaat kitapları,

ç) Piyasada mevcudu tükenmiş veya azalmış kitaplar,

d) İlim, fen ve sanat bakımından incelemelere ve araştırmalara esas teşkil edebilecek değeri haiz her türlü eserler,

e) Kütüphanede okunmak üzere okuyucular tarafından sık sık aranan kitaplar,

f) Fiyatı yatırılan depozitonun üstünde olan eserler,

g) Ciltsiz ve tamire muhtaç kitaplar iareye konmaz.

3 — Halk İare Servsine konan kitaplar için, kütüphanenin umumî kataloğundan başka, ayrıca bir «iare kitapları alfabetik fiş kataloğu» hazırlanarak istifadeye arzedilir. Bu katalog, 361 numaralı Tebliğler Dergisinde neşredilen III numaralı kılavuza göre tanzim olunur.

4 — Halk İare Servisinden okuyup yazma bilen her vatandaş, bu yönetmelik hükümleri dahilinde, istifade hakkına haizdir. Bu hak bir tahdide tâbi tutulamaz.

5 — Halk İare Servisinden istifade isteğinde bulunanlar, I numaralı örneğine uygun taahhüt kartını doldurup tarih ve imza attıktan sonra, kütüphane idaresine vermekle ve ayrıca 3 lira depozito bırakmakla mükelleftirler. Taahhüt kartının makbuz kısmı, 3 liralık depozitoya imza atıldıktan ve kütüphane resmî mührü basıldıktan sonra, okuyucuya verilir. Kütüphane memuru servise girmek istiyenlerin, icabında hüviyetlerini tetkik ve tesbite salâhiyetlidir.

TAAHHÜT KARTI VE MAKBUZ ÖRNEĞİ : 1.

0.090

0.115

............... Kütüphanesi
Halk İare Servisi Taahhüt
Kartı No. ...............

Soyadı : ..................................................
Adı : ..................................................
İşi : ..................................................

Kütüphane iare servisinden aldığım her kitabı 15 günlük süresi içinde geri getirmeği, kirletip yıpratmamayı, yapraklarını kıvırıp ıslatmamayı, içine hiçbir şey yazmamayı, müteakıp istifadeye mâni olacak derecede hasara uğrattığım veya kaybettiğim takdirde, bedelini itirazsız ödemeyi, vâki tebliğe rağmen ödemediğim takdirde, depozitomun irad kaydına herhangi bir itirazda bulunmamayı, kütüphanenin talimatnamesiyle usul ve kaidelerine uymayı kabul ve taahhüt ederim

....../....../......

İmza

..............................

0.065

..................... Kütüphanesi
Halk İare Servisi Makbuzu
No. ............

Lira
......... Yalnız ........ liradır.

Ev ve iş adresi ........ numaralı taahhüt kartında kayıtlı ..................... dan iare servisimizden istifade ettiği müddete münhasır olmak üzere ......... lira depozito alınmıştır.

....../....../......

İmza ve Mühür

6 — Halk İare Servisinden istifade edenlerden alınan 3 liralık depozitolar için kütüphane idaresince 2 numaralı örneğine uygun bir defter tutulur. Bu defterin her sayfasına sıra numarası yazılır ve her yaprağı Millî Eğitim Müdürlüğü veya Memurluğu mühriyle mühürlenir. Okuyucunun servisten ayrılması halinde bunun sebebi mülâhazat hanesine kısaca kaydolunur.

DEPOZİTO DEFTERİNİN ÖRNEĞİ : 2.

| Okuyucunun Adı ve Soyadı | Yatırılan depozito makbuzunun | | | | Depozitonun iade edildiği tarih | Mülâhazat |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Lr. | Kr. | Tarihi | No: su | | |
| | | | | | | |

7 — İare servisine giren her okuyucu için kütüphane idaresince 3 numaralı örneğine uygun bir istifade kartı tanzim olunarak okuyucuya verilir. Kartın yazısız, dış tarafına kütüphanenin resmî mührü basılır.

NOT: Bu kart dikey olarak ikiye katlanır. Yazılı tarafın altındaki ilâve parça, yazısız tarafta noktalarla gösterilen yere dıştan yapıştırılır.

*İstifade kartı. 3.*

0.075

Kütüphane rsmi Mühürü

Adı: ..................................................
Soyadı: ..................................................

.............................. Kütüphanesi
İare Servisinden İstifade Kartı

Başkasına devredilemez.

8 — Halk İare Servisine konan kitapların, alt kaplarının, iç tarafında, alt sol köşeye, 4 numaralı örneğine göre, içine kitap numarasına havi fişin konabileceği bir kese yapıştırılır. Kitap kütüphanede bulunduğu müddetçe, numara fişi kesenin içinde muhafaza olunur.

NUMARA FİŞİ VE KESE ÖRNEĞİ : 4.

0.090

*Kitap No: ------*

0.055

*Kitabın No: ----------*
*Müellifi ----------*
*Kitabın adı ----------*

0.085

0.045

NOT:

1 — Kese örneğinin her iki yanıyla altındaki taramalı parçalar kıvrılarak zamklanır ve alt kabın iç tarafında, alt sol köşeye yapıştırılır.

2 — Numara fişinin başka bir renkte olması tercih edilir. Kese yapıştırıldıktan sonra numara fişi kesenin içine yerleştirilir. Numara fişine önceden kitabın numarası, müellifi ve adı yazılır.

9 — İare Servisine konan her kitap için 5 numaralı örneğine uygun bir muhtıra tutulur. Bu muhtıra kitabın üst kabının iç tarafına yapıştırılır. Bu muhtıraya kitabın her iare edilişinde, okuyucular tarafından kütüphaneye geri getirileceği tarihler kütüphane memuru tarafından sırasiyle yazılır

MUHTIRA ÖRNEĞİ: 5.

İare edilen kitabın okuyucu tarafından geri getirileceği günü gösterir
Muhtıra

0.165

0.105

0.065

0.065

0.025

Dikey Bölme

0.050

0.400-0.500

İare kutusu

0.065

0.070

10 — İare Servisine giren her okuyucu, İare Servisine konmuş olup da, daha önce başkasına verilmemiş olan herhangi bir kitabı, kütüphane dışında okumak üzere alabilir. Kütüphaneden bu suretle kitap verilebilmesi için;

a) Okuyucu, istifade kartını kütüphane memuruna verir,

b) Kütüphane memuru istenilen kitabı yerinden alarak alt kabının iç tarafında, alt sol köşeye yapışık keseden numara fişini çıkarır, numara fişini istifade kartının içine kor: kartı içine koyduğu numara fişi ile birlikte ait olduğu kutuya kitabın iade edileceği tarih sırasına göre yerleştirir, muhtıraya kitabın iade edileceği tarihi yazar veya o günün tarih damgasını basar ve kitabı okuyucuya verir,

c) Okuyucu, kitabı süresi içinde kütüphaneye geri getirince memur, içinden numara fişini çıkararak istifade kartını okuyucuya geri verir, numara fişini de kesesine koyarak kitabı yerine kaldırır.

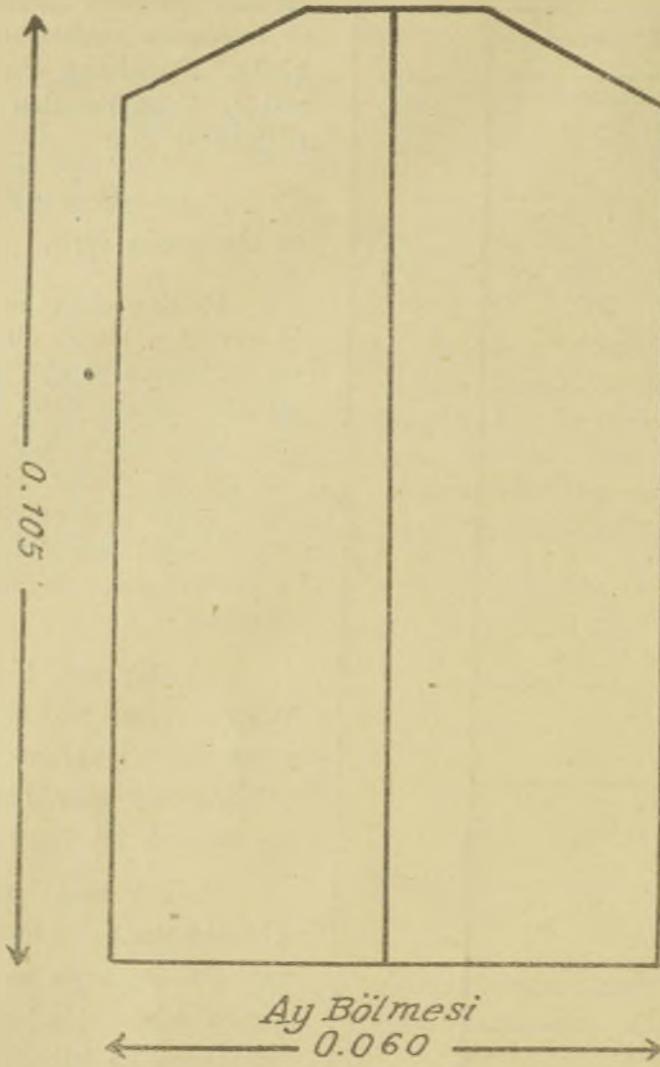
İare kutusu 0.070 genişlik ve 0.065 yüksekliğinde, 0.40-0.50 derinliğinde kalın mukavvadan veya kontrplâktan yapılır. Kutunun içine, cidarlarına tamamiyle intibak edebilecek ve istifade kartlarını dikey tutabilmek çin ileri ve geri sürülebilecek dikey bir bölme konulur.

Bundan başka mukavvadan yapılıp, her birinin üst tarafına 12 aydan birinin ismi yazılmış 12 tane ay ve ayrıca günlerin sayısını gösterecek 31 tane 31 gün bölmesi hazırlanır. Gün bölmeleri 1-31 rakamlarını havi olarak 3 takım yapılır.

Gerek iare kutusunun, gerek bölmelerin her tarafı kalınca kâğıtla veya cilt beziyle güzelce kaplanır.

Gün Bölmesi
0.060

11 — Her okuyucuya her defasında ancak bir kitap iare edilebilir. Bir kitabın iare süresi 15 gündür. 15 gün içinde okunması bitirilemiyen kitabın iare süresi, okuyucunun şifahi veya tahriri müracaatı üzerine bir haftaya kadar uzatılabilir.




12 — Normal veya temditli süresi içinde kitabı iade etmiyen okuyucuya bir hafta mühlet verilerek kitabın iadesi lüzumu yazı ile tebliğ olunur. Bu tebliğe rağmen kitabı iade etmiyen okuyucunun depozitosundan kitabın bedeli ile cilt masrafının tutarı Mal Sandığına irad kaydettirilir. Kitap, demirbaş kaydından düşülür ve okuyucuya, iare servisiyle ilgisinin kesildiği ve depozito bakiyesinin müracaatı halinde verileceği yazı ile tebliğ edilir.

13 — Müteakıp istifadeye mâni olacak derecede hasara uğratılan veya kaybedilen kitabın bedeli, üstüne cilt masrafı da eklenerek, okuyucuya ödettirilir. Tazminden kaçınan okuyucu hakkında on ikinci madde hükmü tatbik edilir.

14 — Kitabı temiz kullanmıyan, katlıyan, içine yazılar yazan, yapraklarını kıvıran ve ıslatan okuyuculara bu hallerin tekrarından sakınmaları tavsiye olunur. Bu tavsiyeye uymıyanlara birinci defasında bir ay, ikinci defasında iki ay müddetle kitap iare edilmez. Bu tedbirlere rağmen kitabı yine iyi kullanmıyanların depozitoları iade edilerek iare servisiyle alâkaları kesilir.

15 — Iare kutusunda, kitapların kütüphaneye geri getirilecekleri tarihlere göre sıraya konulmuş olan istifade kartları, kütüphane memuru tarafından her gün gözden geçirilir ve süresi bitip de o gün kütüphaneye geri getirilmesi lâzımgelen kitaplar tesbit olunur. Kitabı gününde geri getirmemiş olanlara ertesi günü yazıyla gerekli tebligat yapılır.

16 — Aldığı kitabı kütüphaneye geri getiren okuyucuya, o gün için başka kitap istemediği takdirde, içinden numara fişi çıkarılarak istifade kartı geri verilir ve numara fişi de kitaptaki kesesine konur.

Okuyucu başka bir kitap istediği takdirde onuncu maddeye göre işlem yapılır.

17 — İlköğretim müfettişleri bölgelerinde ve ilce millî eğitim memurları ilcelerinde bulunan kütüphanelerin halk iare servislerinin bu talimatname hükümlerine göre iyi işlemesini sağlıyacak tedbirleri almakla ve iare işleriyle depozito hesaplarını tetkik ve teftiş etmekle vazifelidirler.

18 — Ankara'daki Millî Kütüphanenin iare servisi bu talimatname hükümlerine tâbi değildir.

19 — Hangi kütüphanelerde iare servisi açılacağı Millî Eğitim Vekâletince tesbit ve tebliğ olunur.

BU DERGIDEKI KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 1 | 12 | 23 | 34 | 45 |
| 2 | 13 | 24 | 35 | 46 |
| 3 | 14 | 25 | 36 | 47 |
| 4 | 15 | 26 | 37 | 48 |
| 5 | 16 | 27 | 38 | 49 |
| 6 | 17 | 28 | 39 | 50 |
| 7 | 18 | 29 | 40 | 51 |
| 8 | 19 | 30 | 41 | 52 |
| 9 | 20 | 31 | 42 | 53 |
| 10 | 21 | 32 | 43 | 54 |
| 11 | 22 | 33 | 44 | 55 |

(Bu dergi 16/4/1953 tarihinde basılmıştır.)

ANKARA 1953 — MİLLÎ EĞİTİM BASIMEVİ